

## A régi vasutasok megbecsülése

A MÁV vezérigazgatósága és a Vasutasok Szakszervezetének vezetői felhívták azokat, amelyekben elismerésüket fejezi ki a vasutasok becsületes helytállásáért, s külön köszönti azokat a dolgozókat, akik 1945-ben megkezdtek az újjáépítést.

A MÁV gazdasági és szakszervezeti vezetői hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából erkölcsi, s a lehetőségekhez mérten, anyagi elismerésben részesítik azokat, akik 25 esztendője, vagy azt megelőzően léptek a vasút szolgálatába és azóta folyamatosan a MÁV-nál dolgoznak. Valamennyi ilyen régi vasutast emléklappal ajándékoznak meg, s az 1969. évre 15 százalékkal nagyobb nyereségrészesedést kapnak.

## Kutatófúrás

Elérte a 3000 métert a hazai olajkutatás történetében példátlanul mélyre — 6000 méteresre — tervezett kutatófúrás, az úgynevezett Hód-1-es számú fúrás ponton. Az európai viszonylatban is jelentős, nagy műszaki felkészültséget igénylő vállalkozáshoz román gyártmányú berendezést használnak a Nagy-alföldi Kutató- és Feltáró Üzem brigádjai. A munka tovább folytatódik.

## Huszonöt éves a magyar nőszövetség

Egy tavaszi igéző februári vasárnapon, 1945-ben, huszonöt évvel ezelőtt, megalakult a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége, az MNDSZ. Ez hadüzenet volt a nők sújtó régi szemléletnek, Kinder, Küche, Kirche. Azaz: a nő szülő, töltse konyhában az életét és ha akad szabad ideje, imádkozzék a templomban. Akkor, azok a nők, akik nem tartoztak az uralkodó osztályhoz, nem lehettek egyenjogúak sem társadalomilag, sem jogilag, gazdaságilag. Megtagadták tőlük a tanulást, a kulturálódást, a társadalmi érvenyesülést minden lehetőségét. Másodrendű degradáltak őket. Ennek az állapotnak üzent hadat az MNDSZ.

A magyar nők e harcosszervezetének életrekelői igen jól tudták, hogy a marxizmus zászlóbontása óta a nők öntudatosult része nem törődött bele a nők sanyarú sorsába. A korábbi évszázadok néma és meddő lázongásait szervezett küzdelem váltotta fel. 1899-ben, Párizsban, a II. Internacionálé megalakulásakor Klara Zetkin már messzehangzóan követelte a nők egyenjogúságát. A nők ott voltak a Párizsi Kommun barikádjain, az 1905-ös orosz forradalomban és 1907-ben már létezett egy erős nőmozgalom. 1908-ban 40 ezer New York-i varrónó vívott eredményes sztrájkot és 1910 óta évenként nemzetközi nőnap keretében toboroztak új harcosokat.

Az MNDSZ 1945-ben már a demokratikus szabadság légkörében kezdhetett meg a munkáját. Ellenfelei azonban voltak. Egyrészt a politikai féltékenység, másrészt a maradiság állta az útját. De az alapító nők nem riadtak vissza a nehézségektől. Felvilágosulták, aktívák, modernné akarták tenni társaikat. Azt akarták, hogy mennél több nő váljék új típusú emberré, olyanná, aki

## Tovább gyarapodtak a szegedi téeszkek — Zárszámadó közgyűlésekről jelentjük

Felszabadulás Tsz

# A közös vagyon 52 millió forint

Mindig jelentős esemény a szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezet részközgyűlésein megjelenni, hiszen a közösséggel törődők népes táborával találkozhatunk, akik lelkiismeretes, szorgalmas munkájukkal igen tiszteletre méltó eredményeket értek el. Tegnapi második részközgyűlésen megjelent dr. Varga Dezső, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, Hovorka István, a Szeged m. i. városi tanács osztályvezetője.

A Felszabadulás Tsz elmúlt évi munkájáról Árendás György elnök adott számot. Az elmúlt évben 531-en dolgoztak rendszeresen a tsz-ben és az egy dolgozó tagra jutó részesedés, háztáji és földjárdék nélkül 22 ezer 109 forint, vagyis egy napra 102 forint 28 fillér jutott. Ebben a gazdaságban például 95-en, kerestek 15—20 ezer forint között, 61-en 20—25 ezer forint között, 68-an 25—30 ezer forint között, 50-en 30—40 ezer forint között, 20-an 40—50 ezer forint között, 6-an pedig 50 ezer forint felett. A vagyoni helyzet szépen alakult; ma már a tiszta vagyon 52 millió 48 ezer forint, a halmozott termelési érték 44 millió 720 ezer forint. Egy hold területre a tiszta vagyonból 9107 forint jut. (A hal-

mozott termelési érték az olajkártalanítással együtt értendő.)

A növénytermesztés 11 millió 533 ezer forintot, a kertészet 6 millió 328 ezer forintot, az állattenyésztés 10 millió 735 ezer forintot, a fuvarozás 3 millió 330 ezer forintot, a szolgáltatás 31 ezer forintot hozott (értékesítési áron).

A termelőszövetkezet tavalyi munkadíja és a prémium 14 millió 120 ezer forintot tett ki. A szociális bizottság javaslatára a jubiláló részközgyűléseken jelentették be (hétfőn és kedden), hogy 321 fő részére személyenként 400—400 forint szociális segélyt küldenek.

Dr. Varga Dezső, a városi pártbizottság titkára hozzászólásában hangsúlyozta, hogy az elmúlt esztendőben tovább erősödtek, gyarapodtak az ország termelőszövetkezetei, s ez vonatkozik Szeged város négy közös gazdaságára is. Egyik kisebb, a másik nagyobb léppéssel haladt tovább a megerősödés, a boldogulás felé. A „Felszabadulás” sem független a város, s az ország szövetkezeteinek fejlődésétől, a szövetkezet-önálló gazdálkodás szoros összefüggésben van a népgazdaság fejlődésével, igényeivel. Jellemző, hogy azonos földterületen, azonos taglétszámmal az elmúlt évben a négy szegedi gazdaság

tovább növelte közös vagyonát, 8 százalékkal, azaz 14 millió forinttal. Ez jó forrása az 1970-es esztendőnek, biztos alapja. Világos és egyértelmű út áll a szövetkezetek előtt. Nöttek a hozamok az állattenyésztésben, a termelési ágazatok újszintén, és javult a munka termelékenység. Jövőre, s 1972-ben a korábbi hiteket is visszafizetik, így aztán újabb nagy beruházásokra szánhatják el magukat a szegedi közös gazdaságok. Az elmúlt esztendő bebizonyította, hogy a szövetkezeti mozgalom beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Itt, a mi szűkebb pátriánkban is elfelejtettük már azt az időt, amikor 6—8 mázsát termelt holdanként a föld bűzából, napjainkban exportra is küldünk, és a húszmázsás holdankénti átlagot közelítettük meg. Javult a parasztság életszínvonala, s a harmadik ötéves terv befejező évében, 1970-ben, már láthatjuk, hogy valóra válnak azok a célok, amelyeket pártunk és kormányunk népünk elé tűztünk mind az iparban, mind a mezőgazdaságban. S lényeges, hogy nincsen feszültség a városi termelők és falusi dolgozók között, a munkásság és a parasztság között. A városi pártbizottság, a városi tanács nevében gratulált a húszéves téeszkeknek.

Tisztatáj Tsz

## Vezetőség-választás

Tegnap tartotta zárszámadó és vezetőségválasztó közgyűlést a tápéi Tisztatáj Mezőgazdasági Termelőszövetkezet is. Szegeden, a Hungária étteremben. Az egész napos programon megjelent dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, Gruber János, a szegedi járási pártbizottság titkára, Farkas István, a járási tanács vb elnöke és Nieszner Ferenc országgyűlési képviselő.

A termelőszövetkezet összesen 5754 holdon gazdálkodott. Mint Vass Lajos, a közös gazdaság elnöke ismertette, üzemáganként az alábbi eredmények születtek. Növénytermesztésben különösen a kenyérgabona, a takarmánygabona, a kukorica, a kender hozott jó termést. Kenyérgabonából például 18,8, takarmánygabonából 18,3, kukoricából 32,4 mázsa termelt. Erdemes megemléznünk a kendert is — bár nem nagy területen termesztik ezt az ipari növényt, mindössze 100 holdon, mégis jól jártak vele — hiszen a tervezett 36,5 mázsa helyett 60 mázsát fizetett holdanként. A növénytermesztési üzemág eredménye 7 millió 993 ezer forint. A kertészeti

üzemágban az 1968. évihez viszonyítva jelentősen emelkedtek a termésátlagok. Fűszernövényekből 335 holdon termesztették, a 68-as 42 mázsa termékkel szemben 62,6 mázsa lett holdanként.

A szövetkezet gazdálkodására rányomta bélyegét a nagy vízkár és az olajoskár. Így lényegében az elmúlt évi bevételi tervüket nem tudták teljesíteni. Mégis, az árbevételek emelkedtek, mert a halmozott termelési érték az 1968. évi 50 millió forintról tavaly 54 millió forintra emelkedett, s a közös gazdaság tiszta vagyona 58 millió forint.

A tagok a szeszélyes évnem nem látták kárát, hiszen a tagság és az alkalmazottak részére kifizetett összeg, természetbeni és pénzügyi részesedés, az 1968-as szintet 16 százalékkal, vagyis közel 3 millió forinttal haladta meg.

A közös gazdaság tagsága a zárszámadást elfogadta és titkos szavazással megválasztotta az új vezetőséget, amelynek elnöke ismét Vass Lajos lett.

Sz. Lukács Imre

## A munka humanizációja és a pszichológia

Napjainkban egyre több szó esik világszerte a munka humanizációjáról. Nyugaton a probléma Marx ifjúkori munkáinak újralfedezése és az elidegenedés újraértékelése nyomán merült fel, illetve azoknak a kutatásoknak a nyomában, amelyek az utóbbi évek gyors technikai fejlődésének szociális hatásait vizsgálják a polgári társadalomban. A szocialista társadalomban a munka humanizációja az új társadalom építése szerves részeként jelentkezik, olyan feladatként, amelynek megoldásában a technikai, a gazdasági, a társadalmi és a tudományos haladás eredményei egyaránt szerepet kapnak. Ennek lényege az ember és a munka viszonyának új alapokra helyezése, amelynek során a munka a létfontosságú kényszerű eszközökből, kényszerű tevékenységből, az emberi alkotóerők sokoldalú kibontakoztatásának terévé, az egyén hajlamainak és érdeklődésének leginkább megfelelő, kedvvel és örömmel végzett tevékenységgé válhat.

E fejlődésnek természetesen számos előfeltétele van, például a tőkés termelési viszonyok felszámolása, a termelési eszközök tulajdonba vétele, a szocialista társadalmi viszonyok kibontakozása. De a munka humanizációja éppen úgy magában foglalja a termelőmunka irányításának új formáit, és a tárgyi jellegű munkafeltételek átalakulását. Ebből következik, hogy a munka humanizációjának nélkülözhetetlen feltétele a társadalom termelőerőinek szakadatlan fejlődése, magasabb szintre emelése is. A termelőerők fejlődésében mind nagyobb súlyt kapnak a szaktudományok, de egyrészre jobban bekapcsolódik a munka- és üzemszociológia és a pszichológia is. S mivel a munka humanizációjának a végcélja az ember, ez utóbbira különösen fontos szerep hárul.

Az ötvenes évek folyamán — az automatizációs perspektívájának kitárulásával — világszerte vált az a felismerés, hogy az ember és a technika viszonyát már nem lehet úgy elképzelni, hogy az embert igyekszünk idomítani a gépekhez. Ellenkezőleg: a gépi rendszereket, azok irányításának és ellenőrzésének műszaki elveit igazítjuk az emberhez. E felismerést elmélyítette a kibernetika, az információelmélet, s egy sor egyéb tudományág behatolása az iparban. Az ember-gép rendszerek emberközpontú javításának az igényével indult fejlődésnek világszerte a műszaki lélektan, amely ma már a munkalelektan legfontosabb területe.

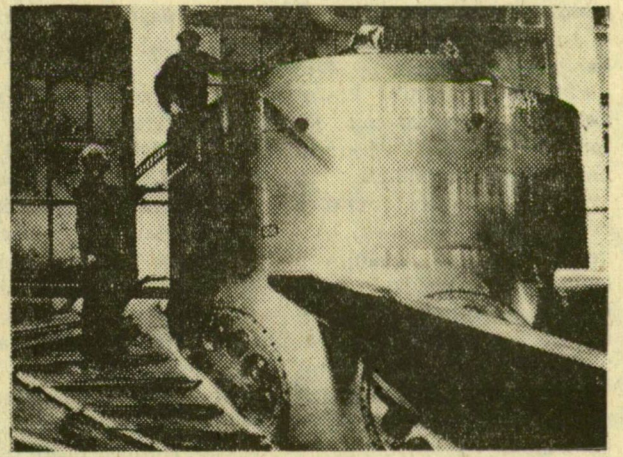
A munkapszichológia a munka humanizációjának a folyamatát kétfős szemléletből vizsgálja. Egyrészt úgy, hogy a munka, mint tárgyi tevékenység mennyire biztosítja az ember számára érdeklődésének kielégülését, képességeinek sokoldalú kibontakozását. Másrészt pedig úgy, hogy a munka, mint társadalmi tevékenység, mennyire biztosítja az egyén számára, hogy érdeklődésének leginkább megfelelő helyet foglalhasson el a munkamegosztás rendszerében.

Mit értünk valójában a munka humanizációján? A folyamat lényege és célja, hogy egyre sokoldalúbban fejlett emberi személyiség alakuljon ki. Egy folyamatról, változásról van tehát szó, és ezek a változások nem maradnak a személyiség belső értékei, hanem szükségszerűen kifejeződnek az egyének magatartásában. E kapcsolatok összességükben tartalmazzák a dolgozók munkához való viszonyát, amelynek gazdagodása nyomán követi a humanizáció folyamatának előrehaladását.

Felmerülhet a kérdés: a munka pszichológiai struktúrájának a gazdagítása hogyan függ össze a munka humanizációjának végső céljával, a személyiség sokoldalú fejlődésével, alkotóerőinek kibontakoztatásával? A munka pszichológiai struktúrájának gazdagítása közelebb a munkával való azonosulás kialakulásában azzal, hogy növeli a dolgozók érdeklődését a munkában, elősegíti a munka átélését, és tudatosítását. Az így vonzóbbá, az egyén számára érdekessé váló munkatevékenység kifejlesztésében az egyénben a személyiségnek leginkább megfelelő munkafeladatok keresésének az igényét, és képességeinek a számára megfelelő tevékenységformák keretében történő fejlesztésére irányuló törekvést.

A munka humanizációja a személyiség fejlesztésében magában foglalja a képességek idejében történő fejlesztését, az iskolai és szakmai oktatás és nevelés során a megfelelő pályaválasztás lehetőségének biztosítását, azt a lehetőséget, hogy egy-egy ember több munkaterületen is kiképezhesse magát. De magában foglal olyan tényezőket is, mint az alkotójellegű tevékenységformák kibontakoztatását és elterjedését a szabadidő-kihasználás keretében.

Kiss Sándor



## Turbina-óriás

A román—jugoszláv közös vállalkozásban épülő Vaskapu Vízierőmű létrejöttéhez a Szovjetunió is jelentős mértékben hozzájárul: Leningrád egyik legnagyobb gépgyárában készülnek az erőmű hatalmas méretű — egyenként 178 000 kW teljesítményű — turbinái. A képen látható turbinaforgóréz 9,5 méter átmérőjű.

## Új tévé-torony

A televízió műsorvételének javítására 94 méter magas tornyot építenek Zalaegerszeg legmagasabb pontján, a bazitaj tetőn. Az új erősítőből az év végén kezdődik a műsor sugárzása. (MTL)

## Katolikus bizottság ülése

Az Opus Pacis intéző bizottsága és az Országos Béketanács katolikus bizottság kedden ülést tartott, amelyen részt vett dr. Ijjas József kalocsai érsek, a katolikus püspöki kar több más tagja, továbbá az Opus Pacis intézőbizottságának és az Országos Béketanács katolikus bizottságának tagjai. Az ülés résztvevői elhatározták, hogy márciusban Bu-

dapesten és a megyeszékhelyeken a katolikus papság széles rétegeinek részvételével ünnepi gyűléseken emlékeznek meg hazánk felszabadulásának 25. évfordulójáról.

SZERDA, 1970. FEBRUÁR 18.

DÉLMAGYARORSZÁG 3